

دوره هفتم - سال دوم

شماره ثبت:

۵۴۶

شماره ترتیب چاپ:

۱۳۳۴

تاریخ چاپ:

۱۳۸۵/۳/۶

نام دفاتر:

مطالعات حقوقی

مطالعات برنامه و بودجه

شماره مسلسل:

۱۹۰۷۸۴۳

تیر ماه ۱۳۸۵

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح استفساریه بند «ی» تبصره «۱» قانون بودجه
سال ۱۳۸۵ کل کشور»

هدف طرح

همچنان که در مقدمه توجیهی طرح آمده است، هدف اصلی ارائه این طرح، حذف تعرفه واردات ماشین آلات صنعتی، در جهت حمایت از تولید و توجه بیشتر به کاهش هزینه‌های تولیدی و تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در مناطق مختلف کشور می‌باشد.

ارزیابی طرح

با توجه به مفاد طرح تفسیری و با در نظر گرفتن نص صریح قوانین و مقررات جاری کشور در موضوع آن، تأمل در مطالب ذیل حائز اهمیت است:

اولاً مطابق ماده (۴) قانون برنامه چهارم توسعه، «برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح یا معافیت از پرداخت مالیات (اعم از مستقیم یا غیرمستقیم) و حقوق ورودی علاوه بر آنچه در قوانین مربوطه تصویب شده است، برای اشخاص حقیقی و حقوقی و ... در طی سال‌های این برنامه ممنوع می‌باشد». مستنبط از این ماده، افزایش هرگونه تخفیف، معافیت یا ترجیح در طی سال‌های برنامه چهارم، ممنوع است لکن کاهش از معافیت‌های موجود، هیچ‌گونه مانعی ندارد.

نظر به آن که قوانین و مقررات کشور در طی سال‌های برنامه باید منطبق با مفاد قانون برنامه باشند، لذا هرگونه افزایش معافیت‌های قانونی در خلال برنامه چهارم، غیرممکن ولی کاهش معافیت‌ها و تخفیف‌های قانونی، ممکن خواهد بود. بنابراین از این حیث، هیچ‌گونه ایراد و انتقادی بر منطوق بند «ی» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور، وارد نیست. زیرا مطابق مفاد ماده مذکور، برای یک مدت موقت یکساله (مدت زمان اعتبار قانون بودجه ۱۳۸۵)، کلیه معافیت‌ها و تخفیف‌ها به استثنای معافیت‌های موضوع ماده (۳۷) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰ و ماده (۸) قانون ساماندهی مبادلات مرزی مصور ۱۳۸۴/۷/۸ برای اشخاص حقیقی و حقوقی و برای کلیه کالاها و از هر مرز ورودی به کشور منظور در قوانین و مقررات خاص و عام در سال ۱۳۸۵ لغو شده است. به بیان دیگر، مفاد این ماده، در جهت کاهش معافیت‌های موجود می‌باشد و از این حیث، منطبق با مفاد ماده (۴) قانون برنامه چهارم توسعه است. لذا، با عنایت به اطلاق نص صریح بند «ی» ماد (۱) قانون بودجه سال ۱۳۸۵ و انطباق آن با ماده (۴) قانون برنامه چهارم توسعه، به نظر می‌رسد، معافیت‌های موضوع ماده واحده لایحه قانونی راجع به معافیت ماشین‌آلات تولیدی که توسط واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی مجاز وارد می‌شود، از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی، مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۴ شورای انقلاب، نیز مشمول مفاد بند مذکور قرار می‌گیرد. به علاوه، صرف نظر از مطالب فوق، نکته جالب این است که، قانون برنامه چهارم در تاریخ ۱۳۸۳/۶/۱۱ به

تصویب رسیده است. در عین حال، قانون ساماندهی مبادلات مرزی که حاوی پاره‌ای معافیت‌های جدید می‌باشد در تاریخ ۱۳۸۴/۷/۸ تصویب شده است. با در نظر گرفتن تقدم و تأخر قوانین فوق‌الذکر و با تأمل در متن ماده (۴) قانون برنامه چهارم توسعه، می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که اساساً تصویب قانون ساماندهی مبادلات مرزی که حاوی پاره‌ای معافیت‌های جدید بوده، مغایر نص صریح ماده (۴) قانون برنامه چهارم توسعه می‌باشد.

ثانیاً از حیث مباحث اقتصادی و بودجه، باید توجه داشت که در بودجه سال ۱۳۸۵ مبلغی در حدود ۴۵۳۶۸ میلیارد ریال از بابت ردیف ۱۱۰۴۰۱ موضوع درآمد حاصل از مالیات بر واردات (حقوق ورودی سایر کالاها) پیش‌بینی گردیده است که نسبت به رقم مصوب و عملکرد سال ۱۳۸۴ به ترتیب از رشدی معادل ۴۲/۸ و ۳۵/۹ درصد برخوردار بوده است. (ردیف مذکور در سال ۱۳۸۴ معادل ۱۰۵ درصد تحقق داشته است) و لذا با مشمول معافیت قرار دادن کالاهای موضوع ماده واحده مصوب شورای انقلاب، ایجاد کسری در منابع عمومی بودجه در این بخش از درآمدها اجتناب‌ناپذیر بوده و بالطبع تأمین آن را می‌باید از محل فشار بر سایر منابع جبران نمود.

نتیجه‌گیری

با عنایت به مطالب فوق‌الذکر، به نظر می‌رسد بند «ی» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۳۸۵، معافیت‌های موضوع ماده واحده مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۴ شورای انقلاب را نیز شامل می‌شود و بر این اساس، معافیت‌های اخیر نیز لغو می‌گردد.